

Inhoud

Michaela Koller (CEA):
"2010 krijgt vooral een Europese
dimensie" (pag. 4)

Aangiftebereidheid stijgt (pag. 12)

Economisch herstel zichtbaar bij
productie levensverzekeringen (pag. 14)

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Wat wordt 'controversieel'?

Welke onderwerpen zullen de Eerste en Tweede Kamer als 'controversieel' bestempelen? Dat is de hamvraag, nu het kabinet is gevallen. Omdat een 'tussen'-kabinet geen gevoelige beslissingen mag nemen, moet worden bepaald welke onderwerpen 'controversieel' zijn. Daar kunnen voor verzekeraars relevante dossiers tussen zitten, zoals de privatisering van de WGA.

nieuw kabinet voor pleiten dit onderwerp snel op te pakken."

Waslijst

Ook de brede heroverwegingsoperatie kan tijdelijk op de tocht komen te staan door de kabinetsval. De twintig werkgroepen, die moeten onderzoeken hoe 35 miljard euro kan worden bespaard, zullen waarschijnlijk wel rapporteren en dat zal de basis worden voor verkiezingsprogramma's en het regeerakkoord.

Andere onderwerpen die mogelijk controversieel zijn: verhoging van de AOW-leeftijd, taakafbakening in de Pensioenwet (artikel 5, 6 en 7) en bezuinigingen op de AWBZ.

"Al met al een hele waslijst. Wij zullen zo snel mogelijk inventariseren wat de gevolgen voor verzekeraars zijn zodra het parlement een beslissing heeft genomen", zegt Weurding.

Dossiers die wellicht niet controversieel liggen, zijn het Wetsvoorstel Pensioenregister (ligt nu bij de Raad van State) en verdere beleidsmaatregelen op het gebied van kosten- en provisiestransparantie (Bgfo).

Gelet op de Kamerbrede steun ligt dit laatste onderwerp niet gevoelig, maar met het oog op de Kameragenda is het wel de vraag of het vóór de verkiezingen wordt behandeld. ■

Fotografie: ANP

De val van het kabinet heeft meer dan alleen politieke gevolgen. Beslissingen over gevoelige dossiers worden stopgezet, totdat er na de verkiezingen een nieuw kabinet is gevormd. De Eerste en Tweede Kamer zullen binnenkort bepalen welke onderwerpen controversieel en daarmee onbehandelbaar op korte termijn worden verklaard. Het is zeer waarschijnlijk dat de privatisering van de Werkhervat-

tingsregeling gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) daarbij zit. "Het wachten was op een wetsvoorstel, dat er nu misschien niet komt. Dat zou ontzettend jammer zijn", aldus algemeen directeur Richard Weurding van het Verbond. "Wij zijn van meet af aan vóór een volledig private uitvoering geweest, omdat alle re-integratie-inspanningen dan in één hand liggen. Als een interim kabinet zich hier niet over mag buigen, zullen we er bij een

Ver-van-mijn-bedshow?

In deze Verzekerd! een interessant interview met Michaela Koller, algemeen directeur van de Europese koepelorganisatie van (her)verzekeraars CEA. Zij voorspelt dat 2010 een 'Europese dimensie' krijgt. Dat verwacht ik ook. Als lid van het CEA Executive Committee ervaar ik keer op keer de dynamiek en complexiteit van nieuwe internationale regelgeving voor de financiële sector. Ik noem in dit verband het Solvency-traject, de nieuwe toezichtarchitectuur, de discussie over garantieregelingen en initiatieven ter versterking van consumentenbescherming.

Soms reiken de initiatieven verder dan alleen Europa. Het internationale toneel voor de financiële sector heeft zich in de huidige crisistijd verbreed naar het IMF, de G7 en de G20. Ondanks dat niet al deze podia een formele besluitvormende status hebben, is het wel belangrijk dat ons land daar wordt gehoord. Denk aan de discussies over de Bankentax en protectionistische regelgeving in de Verenigde Staten. We weten intussen allemaal dat bijvoorbeeld onze internationale militaire inspanningen relevant kunnen zijn voor de vraag of je in deze gremia aan tafel mag.

Internationale ontwikkelingen zijn belangrijk, en niet alleen omdat ze uiteindelijk in nationale regelgeving kunnen uitmonden. Het is cruciaal dat wij als Nederland een rol van betekenis weten te spelen in de grote internationale turbulentie. Sommige Europese landen zijn heel goed in de 'interne' bundeling van krachten. Ik zou willen dat we in Nederland ook, daar waar mogelijk en wenselijk, krachten bundelen, zoals we dat nu al wel doen met bijvoorbeeld consumentenorganisaties. Europa telt! We kunnen echt niet meer zeggen dat Europa een ver-van-mijn-bedshow is.

Richard Weurding, algemeen directeur

Verzekerd! is een tweewekelijkse uitgave van het Verbond van Verzekeraars en bedoeld om politici, media, beleidsmakers, verzekeraars en andere opinion leaders te informeren over de activiteiten van het Verbond en ontwikkelingen in de verzekeringsbedrijfstak. Overname van (delen van) artikelen is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Redactie

Marjolein Dekker
(hoofdredacteur)
Miranda de Groene
Richard van Rijn

De column van Manon Uphoff is tot stand gekomen door bemiddeling van Sebes & Van Gelderen te Amsterdam.

Abonnementenadministratie

Hilde van Diest
Telefoon 070-3338681
E-mail:
h.van.diest@verzekeraars.nl

Redactiesecretariaat

Olga van Droffelaar
Anita Wolthers
Postbus 93450
2509 AL Den Haag
Telefoon 070-3338704
Telefax 070-3338680

E-mail:
verzekerd@verzekeraars.nl

Verbond op internet:
www.verzekeraars.nl
www.allesoververzekeren.nl

Creatie en realisatie:

Artoos Communicatiegroep bv,
Rijswijk

Druk

DeltaHage bv, Den Haag

ISSN: 1571-0556

'Beuren' van de verzekering mislukt

"Een op het oog knullig ongeval bleek veel meer diepgang te hebben dan op het eerste gezicht werd gedacht." Op een site met actueel nieuws uit een grote stad in Friesland stond vorige maand een mooi staaltje van verzekeringsfraude. Een man dacht 'van de verzekering te kunnen beuren', maar kwam van een koude kermis thuis. Dankzij een getuige en een anonieme tip is hij, samen met een handlanger, veroordeeld tot een werkstraf van zestig uur.

het ongeval nog te hebben getankt en sukkelde hij toch, in zo'n korte tijd, in slaap.

M.-melding

Als er een paar dagen na het ongeval een tip bij Meld Misdada An-

De politierechter achtte bewezen dat de ene man (laten we hem Hans noemen) de bestelauto van de ander (Wim) 'moedwillig' de vaart in heeft gereden om zo'n vijftienduizend euro van de betrokken verzekeraar op te strijken. Ook de verzekeraar startte, na een verzoek van de politie om aangifte van verzekeringsbedrog, zelfstandig een onderzoek en nam verklaringen af van de getuigen en de verzekerde. Inmiddels is de uitspraak bij de rechtbank opgevraagd. Een medewerker van de verzekeraar in kwestie benadrukt dat het nog wel even kan duren voordat deze binnen is. "In die zin kan ik nu niet veel vertellen. Het kan immers nog alle kanten op. Het enige wat ik wel kan zeggen, is dat wij die uitspraak echt nodig hebben om de zaak polistechisch en civielrechtelijk af te ronden."

De zaak

De 21-jarige Hans belandde in het voorjaar van 2009 met bestelauto en al in het water. Volgens eigen zeggen, omdat hij waarschijnlijk in slaap was gedommeld en daardoor de vaart inreed. Maar wat Hans (evenals Wim) niet weet, is dat een getuige het ongeval heeft zien gebeuren. En die getuige zag, heel opmerkelijk, ook dat de bestuurder vlot uit de auto klom en meteen vanuit het water naar een gereedstaande auto sprintte.

Fotografie: Keimpe Annema

Maar, eerlijk is eerlijk, de politie had zelf ook al wat vraagtekens bij het ongeval gezet.

Zo vond de politie het opmerkelijk dat Hans eerst naar huis was gegaan om te douchen, terwijl het helemaal niet koud was, voordat hij zich op het politiebureau meldde. Verder was het verdacht dat Hans precies tussen twee bermoplaatsjes het water was ingereden. En wat te denken van de compleet lege bus, die normaal gesproken door Wim voor een bouwbedrijf werd gebruikt. Of de kurkdroge portemonnee en gsm van Hans waarmee hij zich op het bureau meldt. Ten slotte bleek Hans vlakbij de plek van

niem binnenkomt over Wim, is de puzzel compleet. De melding bevestigt dat Wim inderdaad de verzekeraar wilde tillen. Dat is ook de versie die Hans erop nahoudt. Hij verklaarde bij de politie dat hij op verzoek van Wim, en tegen een beloning van vijfhonderd euro, de bus de vaart heeft ingereden. Wim bleef ontkennen, maar de Officier van Justitie was ervan overtuigd dat de verdachten een opzetje hadden gemaakt om de verzekering pootje te lichten. En dus werden, overeenkomstig het voorstel van de officier, beide verdachten veroordeeld tot een werkstraf van zestig uur, plus veertig uur voorwaardelijk. ■

Michaela Koller, algemeen directeur CEA:

“2010 krijgt vooral een Europese dimensie”

Het afgelopen jaar was al een bewogen jaar voor verzekeraars, maar 2010 zal daar zeker niet voor onderdoen. Michaela Koller, algemeen directeur van het CEA, de Europese koepelorganisatie van (her)verzekeraars, voorspelt dat 2010 het jaar van de Europese dimensie wordt. “Solvency II komt eraan en naar verwachting hakt de EU dit jaar de knoop door over het nieuwe toezichtraamwerk. Twee veranderingen die enorme gevolgen hebben, en de *sense of urgency* is groot – in alle landen.”

De timing van het interview had niet ‘Europees’ gekund. We spreken Koller precies in de week waarin de nieuwe Euro-commissarissen aan de slag gaan en de eerste top met de nieuwe ‘Europese president’ Van Rompuy plaatsvindt. De van oorsprong Duitse advocate Koller, die sinds 2007 de scepter zwaait over de belangenorganisatie van Europese verzekeraars, verwelkomt de uitdagingen en kansen van het nieuwe Verdrag van Lissabon. Aan de ene kant worden de bevoegdheden van het Europese Parlement versterkt (zo krijgt het Parlement, met de Raad, op een aantal terreinen medebeslissingsbevoegdheden), terwijl ook de nationale parlementen meer verantwoordelijkheden krijgen. “De EU wordt democratischer. Voordeel daarvan is dat wij een grotere rol kunnen spelen, simpelweg omdat er meer spelers zijn met wie we kunnen praten. Dat biedt meer mogelijkheden om onze boodschap voor het voetlicht te brengen.”

Wat gaat 2010 verzekeraars brengen?

“Meer regulering en die regulering krijgt vooral een Europese dimensie. In het kielzog van de crisis zullen het voorkomen van crises en stabiliteitskwesaties onze agenda dicteren. De voorstellen

voor het nieuwe Europese toezichtraamwerk zijn daar een direct uitvloeisel van. Tegelijkertijd zullen ook de uitvoeringsmaatregelen voor Solvency II worden afgerond en wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van internationaal geldende normen voor verzekeringsovereenkomsten. Een ander belangrijk thema is het *Conduct of business rules*, dat grotere bescherming van de consument voor ogen staat.”

Drukke tijden ...

“Heel druk zelfs! En dat gaat na 2010 nog wel even door. Het gaat om fundamentele veranderingen die je zorgvuldig moet afwegen en in al hun aspecten moet bespreken om te zorgen dat ze goed voldoen en werkbaar zijn.”

Een van de belangrijkste onderwerpen is het nieuwe toezichtkader. Waarom moet dat kader worden herzien?

“Allereerst omdat er op macro-niveau nu geen instituut is dat ons waarschuwt voor risico's en *bubbles* in de markt. Daarnaast is het toezicht op microniveau in de 27 lidstaten sterk nationaal georganiseerd, terwijl veel verzekeraars hun producten tegenwoordig ook in andere EU-landen aanbieden. Verzekeraars die grensoverschrijdend opereren, zijn nu alleen aan toezicht op nationaal niveau onderworpen,

waardoor het lastig is een duidelijk beeld te krijgen van de activiteiten van de groep. Grensoverschrijdend toezicht moet dus een belangrijke plek krijgen. Wel moeten we oppassen dat de belangen van kleine en middelgrote spelers niet ondersneeuwen. Bij de discussie over grensoverschrijdend toezicht gaat het vaak om de belangen van grote bedrijven, maar wij zien het expliciet als onze taak om ook voor de kleinere spelers op te komen.”

Hoe ziet het nieuwe raamwerk eruit?

“De Europese Commissie heeft vorig jaar een voorstel gedaan om op Europees niveau de toezichthoudende rol te versterken met de oprichting van drie *European Supervisory Authorities (ESA's)*: één voor verzekeraars/pensioenfondsen, één voor banken en één voor effecteninstituten. ESA's zullen onder meer in actie komen bij conflicten tussen nationale toezichthouders over financiële instellingen die in meerdere landen actief zijn. Daarnaast komt er een *European Systemic Risk Board (ESRB)*, die macro-economische risico's moet opsporen en tijdig moet

waarschuwen voor problemen die de economische stabiliteit kunnen beïnvloeden.”

Wat vindt u van het voorstel?

“Wij staan achter het idee voor het versterken van de huidige toezichtconstructies. Ook een betere samenwerking en convergentie van toezichthoudende activiteiten juichen we toe, hoewel we dubbele rapportages absoluut willen voorkomen. Over één punt maken we ons wel grote zorgen en dat is de samenstelling van de ESRB: volgens de plannen bestaat die nu uit 61 vertegenwoordigers, maar slechts één daarvan komt van verzekeraars.”

Hoe kan dat? Worden verzekeraars niet voor vol aangezien?

“Nou, zo zwart-wit moet je het niet zien. Ik zie het in zekere zin zelfs als een ‘verborgen’ compliment: de ESRB moet straks waarschuwen voor potentiële risico’s. Dat er in zo’n orgaan meer centrale banken zitten dan vertegenwoordigers met een verzekeringsachtergrond, betekent dat wetgevers zich meer zorgen maken over de risico’s van banken. Toch vinden we de samenstelling niet juist. Centrale banken zullen ontwikkelingen vooral vanuit hun eigen businessmodel benaderen. De verzekeringsbranche kijkt vanuit een ander gezichtspunt en kan een uniek beeld geven van de interactie op de markt en het effect bij verhoogde systeemrisico’s. We zullen ons daarom hard maken voor een evenwichtigere samenstelling. Ik denk dat de andere deelnemers baat kunnen hebben bij een andere, doorgaans op de lange termijn gerichte marktvisie.”

Biedt het nieuwe toezichtskader ook een opening naar de langgekoesterde wens om één integraal toezichtmodel voor alle lidstaten te creëren?

“Je moet in deze discussie twee dingen onderscheiden: regulering (wetboek) en toezicht (activiteiten op basis van dat wetboek). Wij zijn voorstander van

convergentie van de regulering, maar van ons hoeven alle toezichthoudende activiteiten niet door één centraal orgaan te worden uitgevoerd. Dat kan praktisch gezien ook niet, omdat er domweg geen personeel voor is, maar belangrijker is dat als je adequaat toezicht wilt houden, kennis van en contacten met de lokale markt noodzakelijk zijn.”

En dus is het beter als het dagelijkse toezicht in nationale handen blijft?

“Daar gaat het voorstel van de Commissie inderdaad van uit. Dat we nu op weg zijn overeenstemming te bereiken over de regulering is een hele stap. We moeten ervoor zorgen dat het toezicht op groepen voldoende is gewaarborgd door de instelling van colleges van toezichthouders met een hoofdtoezichthouder. De nieuwe *European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)* zal een belangrijke rol gaan spelen en zal bemiddelen bij potentiële conflicten in een college van toezichthouders. Die rol kan zo nodig in de loop van de tijd worden uitgebreid en aangepast op basis van de ervaring van een centralere aanpak. We moeten hoe dan ook zorgen voor een gelijk speelveld op het gebied van toezicht tussen grote en kleine of middelgrote bedrijven.”

Een ander thema is Solvency II. Heeft u het idee dat verzekeraars er klaar voor zijn?

“Ja. Een volmondig ja zelfs. Vergeleken met de invoering van Basel II bij de banken lijken verzekeraars meer bij het proces betrokken en er beter op voorbereid. Kijk maar naar de grote betrokkenheid bij de kwantitatieve impactstudies (QIS). Dat is een goede graadmeter, net als de steun van de markt voor het nieuwe beleid. Vergeet ook niet dat de Solvency II-structuur een antwoord is op de crisis van 2001/2002. Het is een project dat al tien jaar speelt. Door de huidige crisis is de noodzaak ervan alleen maar sterker geworden.

Ook bij de kleinere verzekeraars.”

Wat vindt u van de aanbevelingen van de Europese toezichthouders?

“Daar zijn we niet echt blij mee. Het CEIOPS, het orgaan waarin de Europese toezichthouders zijn verenigd, heeft adviezen gedaan voor de implementatie van Solvency II. Als verzekeraars die zouden naleven, moeten ze aan excessieve kapitaaleisen voldoen, die veel groter zijn dan oorspronkelijk gedacht. Er wordt nu geroepen dat we kunnen wachten op de vijfde QIS-studie om die eisen eventueel bij te stellen, maar dat vinden wij veel te laat. Die studie vindt pas dit najaar plaats, dus dan zouden we nauwelijks een jaar de tijd hebben vóór invoering. Het CEA zal zijn best doen toezichthouders, parlementariërs en de Commissie te overtuigen om zich aan de kaderrichtlijnen te houden en het advies van het CEIOPS, dat veel te voorzichtig en normatief is, bij te sturen.”

Een laatste dossier, dat misschien nog lastiger ligt, is beloningstransparantie ...

“De plannen om een regelgevingskader voor de zogeheten *Packaged Retail Investment Products (PRIPs)* op te zetten, is met het oog op de verschillende posities die onze leden innemen, inderdaad een lastige kwestie voor het CEA. Maar we hebben ons er intensief mee beziggehouden en zijn het binnen onze uitvoerende commissie eens geworden. Daardoor kunnen we zowel de verschillen tussen markten als de complexiteit van het onderwerp laten zien. Ieder land heeft behoefte aan mechanismen om belangenconflicten te voorkomen, maar dat beleidsdoel kan op verschillende manieren worden bereikt. Net zoals kosten transparantie op verschillende markten verschillend kan worden benaderd. Een te simplistische aanpak is het slechtste wat we kunnen doen. Wat nodig is, is een debat op niveau.” ■

Brandveiligheid niet langer enten op incidenten

Bewust omgaan met risico's: dat is het thema van het Nationaal Brandveiligheidscongres 2010, dat op 22 april plaatsvindt in Spant! in Bussum. Nu volgt actie vaak pas na een incident, terwijl er volgens de organisatoren meer vóóraf moet worden nagedacht over de risico's.

Nu de overheid heeft aangegeven dat de huidige bouwregelgeving voor brandveiligheid haar grenzen heeft bereikt, lijkt de tijd rijp voor een volgende stap: overheden, brandweer, bouwers, verzekeraars en adviseurs moeten samen vanuit een risicobenadering naar brandveiligheid kijken. Die risicobenadering zal dan ook het centrale thema zijn tijdens het congres, dat wordt georganiseerd door SBR, het kennisplatform voor de bouw. Het programma is tot stand gekomen

met een groot aantal partijen, waaronder de ministeries van BZK en VROM en het Verbond.

Brand in Stein

Dagvoorzitter Felix Rottenberg zal de aanwezigen tijdens het ochtendprogramma prikkelen met stellingen. Moet de brandweer zich bijvoorbeeld vooral richten op het redden van mensen? Zijn er voldoende cijfers over brandveiligheid beschikbaar om doelen te kwantificeren voor een gezamenlijke risicobenadering? 's Middags kunnen de deelnemers

Innovatieprijs Brandveiligheid

Tijdens het congres wordt de Innovatieprijs Brandveiligheid uitgereikt aan het meest vernieuwende idee voor het toepassen van een risicobenadering in een concreet bouw- of huisvestingstraject. Deelnemers kunnen hun project of idee in maximaal twee A4'tjes uitwerken en beschrijven wat het project inhoudt, wat de integrale visie op brandveiligheid is, wat er vernieuwend aan is en welk dilemma/probleem wordt opgelost. Inzendingen moeten vóór 2 april worden ingeleverd.

aan diverse sessies deelnemen. Zo zal beleidsadviseur Marko van Leeuwen vanuit het Verbond een sessie leiden over de brand in het Limburgse Stein en de brand in Citybox Amsterdam. De eerste was met een schadebedrag van 31,5 miljoen euro de grootste brand van 2009 en verwoestte een compleet winkelcentrum. De brand in Amsterdam (26 november 2009) was op zijn beurt ook geen 'kleintje' en zorgde ervoor dat een pakhuis in vlammen opging (schade: 10,5 miljoen). Tijdens de sessie discussiëren de deelnemers over de vraag hoe deze branden zo groot konden worden, of ze technisch hadden kunnen worden voorkomen en welke rol verzekeraars daarbij kunnen spelen. Meer informatie over het programma is te vinden op www.nationaalbrandveiligheidscongres.nl. ■

Fotoprijs boort creatieve aders aan

De Steenberg Stichting, Nikon en het Verbond hebben de inschrijving voor De Fotoprijs 2010 geopend. De Fotoprijs is acht jaar geleden door het Verbond geïntroduceerd en is intussen uitgegroeid tot een prestigieuze prijs voor aanstormend fotografisch talent.

De Fotoprijs begon in 2002 als een voorzichtige ontmoeting tussen het Verbond en de Haagse kunstacademie KABK. Het Verbond wilde jong talent stimuleren en schreef een prijsvraag uit voor fotografiestudenten met als thema 'Risico's'. De winnende foto's werden destijds in het jaarverslag van het Verbond gepubliceerd.

Nu, acht jaar verder, is De Fotoprijs uitgegroeid tot een omvangrijk project. De prijs staat niet alleen meer open voor de Haagse kunstacademie, maar voor fotografiestudenten uit heel Nederland. De prijs is bovendien niet langer 'van het Verbond': ook Nikon en de Steenberg Stichting hebben zich bij het initiatief aangesloten.

De drie initiatiefnemers vinden

het belangrijk continu creatieve aders aan te boren. "De fotograferwereld is volop in beweging en zoekt zelf ook steeds de grenzen van kwaliteit en creativiteit op", vertelt communicatieadviseur Geert Gunneweg, die de prijs vanuit het Verbond begeleidt. "Wij willen die ontwikkeling op de voet volgen."

Nieuwe prijs: fotoboek

Dat is ook de reden dat er dit jaar een nieuwe prijs is: die voor het beste fotoboek. "Steeds meer studenten ontdekken het fotoboek als 'drager' voor hun foto's. Ze maken soms echt fantastische boeken, maar vanwege de kosten gaat het hooguit om enkele exemplaren. Deze prijs stelt ze in staat een fotoboek commercieel te (laten) produceren", aldus Gunneweg.

In totaal zijn er drie categorieën waarin studenten prijzen kunnen winnen: allereerst het Steenberg Stipendium, een jaarlijkse prijs voor het eindexamenwerk van de vijf geaccrediteerde fotoopleidingen van de Nederlandse kunstacademies.

Daarnaast is er de Verbond van Verzekeraarsprijs voor de beste eindexamenstudent van andere fotografieopleidingen. En tot slot is de Nikonprijs bedoeld voor het beste fotoboek. Deze categorie staat open voor alle studenten (dus niet alleen laatstejaars) van alle fotografieopleidingen.

5.000 euro

De winnaars van de drie categorieën krijgen ieder vijfduizend euro. Studenten die willen meedoen aan de Verbond van Verzekeraarsprijs en de Nikonprijs kunnen hun foto's tot uiterlijk 2 juli 2010 inzenden.

Meer informatie over de prijs en de voorwaarden staat op www.defotoprijs.nl. ■

Meeste Nederlanders volledig 'pensioenonbewust'

Slechts één op de acht Nederlanders is volledig pensioenbewust, maar het overgrote deel heeft geen idee wat hij straks aan pensioeninkomen krijgt en of dit genoeg is. Dat blijkt uit de eerste pensioenbewustzijnmeting, een nieuw instrument dat door CentiQ, Wijzer in geldzaken, de Stichting Pensioenkijsker.nl en TNS NIPO is bedacht.

De drie organisaties hebben gedefinieerd dat pensioenbewustzijn afhangt van drie bouwstenen: de kennis van de hoogte van het pensioeninkomen, het inzicht in de toereikendheid ervan en de kennis van mogelijkheden om meer pensioen op te bouwen.

Uit de eerste meting blijkt dat twee derde van de werknemers 'volledig pensioenonbewust' is. Binnen die groep zijn vier risico-

groepen te onderscheiden: de eerste twee zijn 'pensioenonbewusten' die minder pensioen opbouwen dan hun partner of die over minder dan twintig jaar met pensioen gaan. De andere twee zijn mensen die volledig pensioenonbewust zijn en over minder dan vijfduizend euro spaargeld beschikken of die hun eigen pensioenkennis onderschatten. ■

Hirsch Ballin juicht initiatief buitengerechtiglijke kosten toe

Demissionair minister Hirsch Ballin van Justitie vindt het een goed idee om letselschadeslachtoffers aan het eind van het traject inzicht te geven in alle betalingen door de verzekeraar. Het Verbond en het Personenschade Instituut van Verzekeraars (PIV) stelden dat in januari voor na een uitzending van *Radar*. "Dit initiatief tot meer transparantie juich ik toe", schreef de minister begin deze maand in antwoord op vragen van Tweede Kamerlid Gerkens (SP).

Letselschadeslachtoffers laten zich bijna altijd bijstaan door een belangenbehartiger, zoals een gespecialiseerd letselschadebureau. Als de aansprakelijkheid is vastgesteld, moeten verzekeraars de kosten – voor zover redelijk – betalen die deze bureaus maken. Belangenbehartigers declareren deze zogeheten 'buitengerechtiglijke kosten', als schadepost van het slachtoffer, rechtstreeks bij de verzekeraar.

Eén-tweetje

Tijdens een uitzending van *Radar* werd vorige maand ingezoomd op de buitengerechtiglijke kosten. Volgens het TROS-programma sluiten verzekeraars en letselschadebureaus 'geheime convenanten' over de hoogte van de vergoeding. Zo zouden verzekeraars vergoedingen in het vooruitzicht stellen op voorwaarde dat de belangenbehartigers de boel niet op de spits drijven en uiteindelijk naar de rechter stappen. Oneerlijk, zo was de beeldvorming, want een belangenbehartiger kan nooit het onderste uit de kan halen als hij het op een één-tweetje gooit met de tegenpartij. Dat beeld werd nog versterkt door het feit dat sommige belangenbehartigers hun kosten dubbel zouden declareren: zowel bij het slachtoffer als bij de verzekeraar.

Omdat alle communicatie via de belangenbehartiger verloopt (verzekeraars zijn niet vrij om contact te zoeken met het slachtoffer als die zich laten bijstaan door een belangenbehartiger), hebben verzekeraars daar geen weet van.

Harmoniemodel

SP-Kamerlid Gerkens diende twee dagen na de uitzending Kamervragen in bij Hirsch Ballin, waarop de (intussen demissionair) minister deze maand reageerde. Hirsch Ballin geeft meteen al in het eerste antwoord aan dat de afspraken tussen verzekeraars en belangenbehartigers niet 'geheim' zijn – en dat ze bovendien juist in het belang van het slachtoffer worden gesloten. "Vooral met dat laatste zijn we blij, aangezien verzekeraars en veel letselschadebureaus en -advocaten jaren geleden al de lijn hebben ingezet om via een harmoniemodel sneller en soepeler duidelijkheid te creëren voor het slachtoffer", aldus beleidsadviseur Ernst Pompen van het Verbond. "Dat harmoniemodel is dus niet bedoeld om 'heulen' met de vijand in de hand te werken, maar om langslappende juridische procedures te voorkomen."

Pompen vindt het wel jammer dat de minister in dat kader niet aan de Gedragscode Behandeling

Letselschade refereert. "Die code, die door Justitie zelf is aangevoerd, is op het harmoniemodel gestoeld. Bovendien staat in de code letterlijk dat discussies over de vergoeding van buitengerechtiglijke kosten geen invloed mogen hebben op de schadebehandeling en snel en efficiënt moeten worden beslecht."

Oneigenlijke prikkel

Hirsch Ballin stelt volgens Pompen terecht dat in het vooruitzicht gestelde vergoedingen geen oneigenlijke prikkel mogen vormen om de gang naar de rechter te ontmoedigen. Of de afspraken tot zulke ongewenste prikkels aanleiding geven, kan volgens Hirsch Ballin in zijn algemeenheid echter niet worden beantwoord. "Dat hangt af van de hoogte van de schikking, het afgesproken percentage, het uurtarief en het aantal gewerkte uren." Om alle twijfel weg te nemen, heeft Hirsch Ballin het Verbond verzocht te onderzoeken of het mogelijk is de convenanten óók te laten gelden als partijen naar de rechter gaan. Het Verbond en het PIV staan daar positief tegenover, "maar het zijn uiteindelijk de verzekeraars die dat in de overeenkomsten moeten opnemen, met instemming van de andere partij", meent Pompen.

Register

Gerkens heeft de minister verder gevraagd of er niet een openbaar register kan komen, waarin verzekeraars verplicht registreren met welke letselschadebureaus zij convenanten hebben gesloten.

Hirsch Ballin acht dat niet nodig: op de websites van het Verbond en het PIV staat al een convenant met afspraken over (onder meer) buitengerechtelijke kosten en op de PIV-site staat bovendien een overzicht van de deelnemers aan dit convenant.

De minister geeft tot slot aan dat hij het een goed idee vindt niet alleen de belangenbehartiger,

maar ook het slachtoffer aan het eind van het letseltraject inzicht te geven in alle betalingen. Het Verbond en het PIV stelden dat na de uitzending voor, om slachtoffers te 'wapenen' tegen dubbele declaraties. Ze vinden bovendien dat apart de kosten moeten worden vermeld die voor buitengerechtelijke bijstand door de belangenbehartiger zijn betaald. ■

Filmpje ...

Eerst even de feiten op een rij. Jaarlijks worden er 750.000 gestolen. Omgerekend is dat een kans van één op twintig. Best fors. Bovendien doet slechts dertig procent van de gedupeerden aangifte. Tijd voor actie dus, meent het Centrum Fietsdiefstal, een samenwerkingsverband van vijftien betrokken partijen waaronder de politie, diverse ministeries en het Verbond.

Fietsdiefstal komt zo vaak voor dat we het gewoon zijn gaan vinden. "Dat kan natuurlijk niet. We moeten het aantal met honderdduizend per jaar terugdringen en dat betekent dat we het samen moeten aanpakken." De voice-over van het filmpje 'Fietsdiefstal: samen aanpakken' maakt de oplossing van ons fietsprobleem in één woord duidelijk: samenwerken.

In de film, die als instructiefilm voor de Nederlandse politie wordt gepresenteerd, leren agen-

ten waar framenummers en chips op de fiets zijn te vinden, zodat gestolen fietsen makkelijker te detecteren zijn. Door het plakken van etiketten op fietsen kan de politie ook de burger opvoeden. Boodschap: ken uw fiets! Hoewel de belangrijkste boodschap van de film misschien meer zit in 'doe aangifte', want dat gebeurt vaak niet.

Meer informatie over fietsdiefstal en de film 'Fietsdiefstal: samen aanpakken' is te verkrijgen via het Centrum Fietsdiefstal (www.centrumfietsdiefstal.nl). ■

Vertrouwen onveranderd

Het vertrouwen van de Nederlandse consument in verzekeraars is in het eerste kwartaal van dit jaar gelijk gebleven aan het laatste kwartaal van 2009. Het vertrouwen is nog steeds negatief (-28). Dat blijkt uit cijfers van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS).

Het vertrouwen kende vorig jaar in het tweede kwartaal een daling van drie punten (van -33 naar -36). In de maanden daarna steeg het vertrouwen tot -28. Deze ontwikkeling zette echter niet door in het eerste kwartaal van 2010. De volledige cijfers staan op www.verzekeraars.nl via de buttons Cijfers/Vertrouwen in verzekeraars.

Thissen volgt Van Lieshout op

Het Nederlands Genootschap voor Sociale Zekerheid (NGSZ) krijgt een nieuwe voorzitter: Tof Thissen, onder meer fractievoorzitter in de Eerste Kamer voor Groen-Links, volgt Peter van Lieshout op, die na zes jaar afscheid neemt.

Het NGSZ biedt een onafhankelijk platform voor debat over actuele vraagstukken in de sociale zekerheid, zorg en arbeidsmarkt. Mensen die in deze vraagstukken zijn geïnteresseerd, kunnen lid worden van het NGSZ. De vereniging telt intussen ruim 600 leden uit het werkveld van verzekeraars, onderzoeksbureaus, arbodiensten, re-integratiebedrijven, (semi-)overheidsorganisaties, etc.

Schadefonds onbekend

Lang niet alle geweldslachtoffers kloppen aan bij het Schadfonds Geweldsmisdrijven. Onderzoek wijst uit dat zo'n zeventig procent van de slachtoffers het fonds niet kent.

Het Schadfonds Geweldsmisdrijven is onderdeel van het ministerie van Justitie en geeft sinds 1976 een financiële tegemoetkoming aan slachtoffers van onder meer diefstal met geweld, straatroof, huiselijk geweld, stalking en incest.

Slechts een vijfde van de slachtoffers doet een beroep op deze regeling. Het fonds wil daarom meer aan de weg timmeren om de tegemoetkomingsregeling bekend te maken.

Veenendaal wint prijs voor veilige nieuwbouwwijken

Veenendaal heeft vorige week de prijs voor het 'Beste Politiekeurmerk Veilig Wonen-project' gekregen. De prijs ging naar de gemeente, omdat ze het keurmerk een integrale plek bij nieuwbouwprojecten heeft gegeven. In de ogen van de jury vervult Veenendaal daarmee een voorbeeldfunctie.

De prijs voor het beste Politiekeurmerk Veilig Wonen-project (PKVW) wordt jaarlijks toegekend door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), dat het keurmerk beheert. Uit statistieken blijkt dat woningen met het keurmerk tot negentig procent minder kans hebben op een

geslaagde inbraak. Om die reden is het volgens het CCV zo belangrijk dat gemeenten het gebruik ervan stimuleren. De PKVW-prijs is een van de middelen om dat te bereiken.

'Leidend beginsel'

Dit jaar waren drie gemeenten genomineerd: Almere, Amstelveen en Veenendaal. Na rijp

beraad koos de jury voor de gemeente Veenendaal, die in 1998 al besloot dat het PKVW het 'leidende beginsel' moest worden bij nieuwbouwwijken. Sindsdien zijn er meerdere wijken volgens de PKVW-voorwaarden gerealiseerd en renoveert de woningcorporatie doorlopend in de bestaande bouw aan de hand van het keurmerk.

Een 8 voor de veiligheid

Momenteel werkt de gemeente aan de nieuwbouwwijk Dragonder-oost, die in totaal zo'n 800 woningen beslaat. Dragonder-oost is een ruim opgezette wijk (21 woningen per hectare), met veel speelterreinen, die in het zicht van de woningen liggen. De wijk is opgebouwd volgens de PKVW-eisen en -aanbevelingen en de gemeente heeft dat direct zichtbaar gemaakt: wie de wijk komt binnenrijden, ziet op een wijkbord meteen dat het hier om een PKVW- en dus om een veilige buurt gaat. De bewoners ervaren dat ook zelf zo: ze geven de wijk een acht als rapportcijfer.

Stimulans

Volgens CCV-directeur Ida Haisma een geweldig resultaat. "Het PKVW heeft hier een positieve invloed op de veiligheidsbeleving", zei ze tijdens de feestelijke uitreiking.

Burgemeester Ties Elzenga kreeg een geldbedrag van 5.000 euro; de overige twee gemeenten ieder 1.000 euro als stimulans om door te blijven gaan met veilig ontwerpen, bouwen en wonen. ■

Veenendaal krijgt 5.000 euro voor het beste PKVW-project. In het midden burgemeester Ties Elzenga en rechts CCV-directeur Ida Haisma

Verzekeringssector maakt schoon schip

De financiële sector heeft nog niet definitief schoon schip gemaakt, maar er gebeurt wel "heel veel". Dat schreef minister Bos drie dagen voor de val van het kabinet in reactie op de Kamervragen van Vos en Depla (PvdA). Hij benadrukt dat de uitbreiding van de provisie-regelgeving mede op aandrang van de verzekeringssector zelf tot stand is gekomen. "De sector heeft ook zelf aandacht gevraagd voor de kwetsbaarheid in de gespecialiseerde markt van woonlasten-beschermers."

Mei Li Vos en Staf Depla stelden in januari Kamervragen naar aanleiding van de berichtgeving over woonlastenbeschermers. Deze verzekeringen zorgen ervoor dat mensen hun woonlasten kunnen blijven betalen als ze onverhoopt werkloos of arbeidsongeschikt raken. Volgens een artikel in *De Telegraaf* zijn de polissen echter niets waard: de uitkering zou bijna nihil zijn, omdat de betaalde premie voor een groot deel opgaat aan provisies.

Niets waard?

In antwoord op de vraag of dat waar is, grijpt Bos terug op het AFM-onderzoek uit 2009, waaruit blijkt dat de gemiddelde provisie bij de onderzochte woonlastenbeschermers 42 procent is. Excessief, zoals Bos al eerder aangaf, en dus zijn daar ook maatregelen

genomen tegen genomen. Op 1 januari 2010 is de reikwijdte van het Bgfo (dat onder meer provisie-transparantie regelt) immers uitgebreid. "Nu tussenpersonen aan de klant moeten vertellen hoeveel ze met het afsluiten van het product verdienen, verwacht ik dat deze uitwassen tot het verleden behoren", aldus Bos, die er nog aan toevoegt dat het niet per definitie zo is dat een verzekering door de hoge provisies niets waard is.

"Over het algemeen zullen er wel degelijk risico's gedekt zijn, maar deze dekking zal lager zijn dan de consument op grond van de betaalde premies had mogen verwachten."

Uitbreiding niet nodig

Bos gaat ook in op de vraag of de provisieregels moeten worden uitgebreid naar andere producten. Nu gelden ze

voor complexe producten, hypotheek, betalingsbeschermers en uitvaartverzekeringen, maar niet voor niet-complexe producten, zoals auto- en reisverzekeringen. Bos geeft aan dat die uitbreiding voorsnog niet nodig is: andere producten zijn volgens hem goed te begrijpen en te vergelijken. De discussie over wenselijkheid van zo'n eventuele uitbreiding wil hij bovendien pas voeren na de evaluatie van de provisieregelgeving. Wanneer die evaluatie er komt, is afwachten nu het kabinet is gevallen.

Verbond tevreden

Het Verbond kan zich vinden in de antwoorden van Bos. "Wij hebben in 2005 al bij de toenmalige minister van Financiën aandacht voor het probleem bij woonlastenbeschermers gevraagd en er sindsdien voor geijverd deze producten onder verscherpte wetgeving te brengen. We zijn blij dat die inspanningen niet onopgemerkt zijn gebleven en nu in het Bgfo2 zijn verankerd", aldus beleidsadviseur Anneloes Goossens. "We hopen dat hiermee een einde is gekomen aan de excessen op de markt voor woonlastenbeschermers." ■

Consumentenvertrouwen doet stapje terug

Het consumentenvertrouwen is in februari licht afgenomen ten opzichte van januari. Dat blijkt uit cijfers van het CBS. In januari kwam de 'vertrouwen'-indicator uit op -10, in februari daalde die naar -13.

Het CBS meet het vertrouwen aan de hand van een aantal vragen: hoe kijken mensen terug op de economische situatie in het afgelopen jaar en in de komende twaalf maanden? Hoe zit dat met hun eigen financiële situatie en hoe gunstig is de tijd voor grote

aankopen? Sinds september 2007 zit het consumentenvertrouwen onder nul, met een dieptepunt in maart 2009 (-32).

Sindsdien vertoont het vertrouwen een stijgende lijn, maar is nu voor het eerst weer licht gedaald. ■

Aangiftebereidheid stijgt

“Maandag was ik bij de Taskforce Mensenhandel. Dinsdag bogen we ons over de overvallen. Gisteren over woninginbraak. Vandaag ben ik hier om het over voertuigdiefstal te hebben en morgen staat de kunstdiefstal op het programma. En nog steeds hoor ik mensen roepen dat de politie niks doet. Schei eens uit zeg!” Plaatsvervangend korpschef Gerrit den Uyl van de politieregio Zuid-Holland-Zuid zette de toon tijdens het AVc-café dat de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit deze maand organiseerde.

De Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit (AVc) organiseert geregeld relatiebijekomsten waar de bestrijding van voertuigcriminaliteit tegen het licht wordt gehouden. Voor een volle zaal met partners uit de publiek-private wereld – waaronder politiemensen, verzekeraars, medewerkers van de Rijksdienst voor het Wegverkeer en van de Stichting Verzekeringsbureau Voertuigcriminaliteit – presenteerde Den Uyl de politieplannen

voor 2010. Met natuurlijk de focus op voertuigcriminaliteit. Een positieve focus dit keer, want zowel AVc-directeur Guus Weselink als Den Uyl benadrukte dat het glas nu eens halfvol is in plaats van halfleeg.

Internet

“Ook naar cijfers kun je kijken met een halfvol of een halfleeg glas in de hand”, meent Den Uyl, “maar feit is dat burgers ons steeds beter weten te vinden. De aangiftebereidheid is onvermin-

derd hoog.” Den Uyl doelde daarmee vooral op een onderzoek dat hij intern heeft laten doen naar het ‘doorrijden na een aanrijding’. “Sinds vorig jaar kunnen slachtoffers van een dergelijke aanrijding via het internet aangifte doen en dat heeft tot een fikse stijging geleid. Het aantal aangiften is namelijk met vijfhonderd procent gestegen. De vraag die verzekeraars zich zouden kunnen stellen, is of al die aangiften ook werkelijk een doorrijding als oorzaak hebben.”

Moe-landers

Volgens Den Uyl hebben de partners in de publiek-private strijd tegen voertuigcriminaliteit in toenemende mate last van zogenoemde Moe-landers, oftewel Midden- en Oost-Europeanen. “Heel grote stromen auto’s, maar ook apparatuur verdwijnen richting Midden- en Oost-Europa. Wij willen met name de georganiseerdheid ervan tegengaan. Dat past ook helemaal in ons beleid dat wij steeds meer kijken naar internationale bendes. Mobiel banditisme noemen we dat, het zijn een soort rondreizende bendes die ons land doortrekken en zich ook met auto’s bemoeien. PPS is daarbij heel belangrijk en werkt echt. Wij zoeken steeds vaker de grenzen op. Sinds kort werken we met de Wet Politiegegevens en wellicht moeten we eens met het Verbond om de tafel, zodat we, naast de convenanten die er al zijn, nader kunnen kijken naar het belang van nieuwe convenanten. In de praktijk kan inmiddels veel meer. En, eerlijk is eerlijk, als het de opsporing bevordert, zijn wij niet zo snel tegen.” ■

Sinds slachtoffers van ‘doorrijden na een aanrijding’ digitaal aangifte kunnen doen, is het aantal aangiften met vijfhonderd procent gestegen

Zesduizendste deelnemer voor Trials

Daniëlle van Kempen was afgelopen maandag de zesduizendste deelnemer aan Trials, de training die het Verbond in 2005 heeft opgezet om jongeren bewust te maken van risico's in het verkeer. Van Kempen deed mee aan een Trials-dag in Goes en werd 'gehuldigd' door Karla Peijs, commissaris van de Koningin in Zeeland.

Trials ging vijf jaar geleden van start in Drenthe. De training moet de verkeersveiligheid onder jongeren verhogen. Tijdens een Trials-dag ligt de nadruk op het voorkomen van gevaarlijke situaties en op risicobewustwording. Zo leren jongeren hoe ze controle over hun auto moeten houden als ze op een nat wegdek slippen. En ervaren ze zelf wat de invloed van de snelheid is op de lengte van de remweg. Ook mogen ze in een vrachtwagen rijden om zelf te ervaren wat het effect van het rijgedrag op andere verkeersdeelnemers is.

Veel aanmeldingen

Intussen wordt Trials in acht provincies aangeboden, vaak in

samenwerking met lokale partijen en verzekeraars. Jongeren uit Drenthe, Limburg, Groningen, Friesland, Utrecht, Overijssel, Zeeland en Noord-Brabant hebben meegedaan aan de training.

Aan belangstelling geen gebrek: zo staan in Zeeland dit jaar maar liefst twaalf Trials-dagen in de planning, die allemaal al zijn volgeboekt. Ook in Friesland, Groningen en Drenthe zit een deel van de dagen al vol. Verder staan er Trials-dagen op de agenda in Overijssel en Utrecht.

Trots

In Zeeland vond afgelopen maandag de eerste van een reeks van twaalf Trials-dagen plaats, die samen met het Regionaal Orgaan

Fotografie: Bianca Minheere

Karla Peijs overhandigt de zesduizendste deelnemer een waardecheque

Verkeersveiligheid Zeeland en ZLM Verzekeringen worden georganiseerd. Peijs, die behalve commissaris van de Koningin ook voorzitter is van Veilig Verkeer Nederland en van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland, huldigde trots de zesduizendste deelnemer. ■

Elektronische polis in aantocht

De Eerste Kamer heeft vorige week het wetsvoorstel over de elektronische verzekeringspolis aangenomen. Het Verbond is blij dat het wetsvoorstel er eindelijk door is. Naar verwachting kunnen verzekeraars hun polissen vanaf 1 juli 2010 elektronisch afgeven.

Hoewel verzekeraars al behoorlijk actief zijn op het web, was de verzekeringspolis zelf nog altijd een schriftelijk document, een vereiste van het Burgerlijk Wet-

boek. Eerder was al wel geregeld (besluit van 8 februari 2008) dat mededelingen aan de klant (bijvoorbeeld over een premieachterstand of een wijziging van de algemene voorwaarden) zowel schriftelijk als elektronisch mogen worden gedaan. Straks mag dus ook de polis elektronisch worden verstuurd, maar alleen als de verzekeringnemer daar vooraf mee instemt.

Consumenten kunnen hun elektronische verzekeringspolis straks 24 uur per dag online

raadplegen en beheren. Die ontwikkeling sluit goed aan bij VerzekeraarsVernieuwen, waarbij verzekeraars de klant centraal zetten.

Ook verzekeraars en intermediairs hebben baat bij de digitale verzekeringspolis. Doordat het verkoop- en beheerproces volledig elektronisch kan lopen, worden bedrijfsprocessen versneld en de kans op fouten vermindert. Naar verwachting zullen de administratieve lasten per saldo afnemen. ■

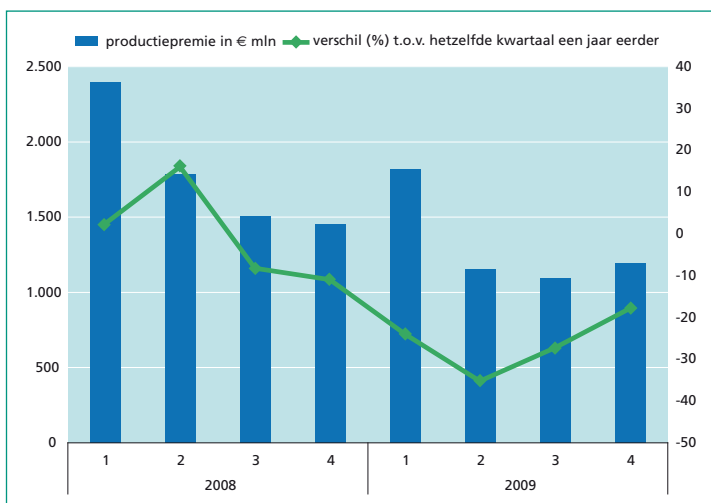
Economisch herstel ook zichtbaar bij productie levensverzekeringen

Voor het eerst sinds maanden is de productie van nieuwe individuele levensverzekeringen licht gestegen. De productie in 2009 is als gevolg van de crisis en economische recessie lager dan in 2008, maar vertoont in het vierde kwartaal weer een groei. "Een lichtpuntje", aldus statisticus Wai-Chong Evink van het Centrum voor Verzekeringstatistiek (CVS).

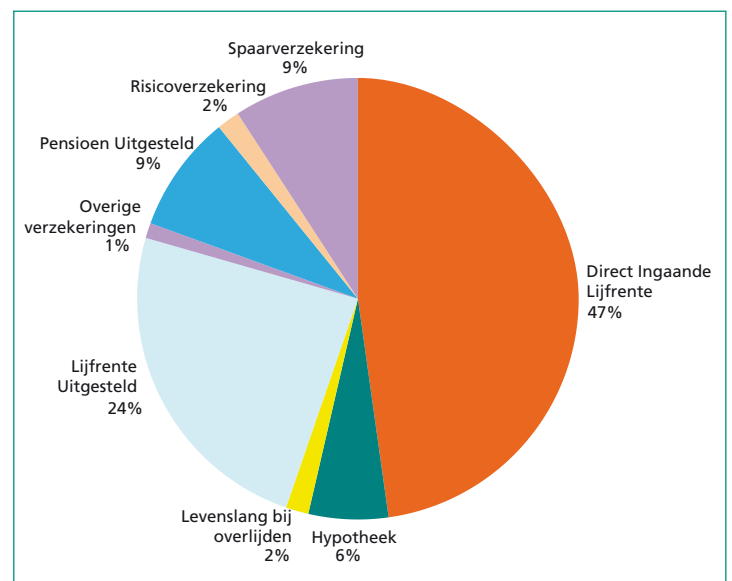
Het CVS houdt in de Productiestatistiek Leven Individueel maandelijks de productie en het premie-inkomen van nieuwe individuele levensverzekeringen bij. In het jaar 2009 liep de productie achter op 2008. "Dit had voor een belangrijk deel te maken met de kredietcrisis en de recessie die daarop volgde. De huizenmarkt stagneerde en dus werden er ook minder hypotheek afgesloten. Dat heeft direct impact op de verzekeringen die daaraan zijn gekoppeld", aldus Evink. "Ook sparen voor de oude dag is in economisch slechtere tijden aanzienlijk minder populair."

Nu de economie de eerste tekenen van herstel vertoont, trekt ook de verkoop van nieuwe individuele

Premieproductie per kwartaal en ontwikkeling individuele productie in procenten t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder (per kwartaal)

Aandeel van productgroepen binnen productie individuele levensverzekeringen (2009)

levensverzekeringen weer wat aan. Het vierde kwartaal laat een groei van negen procent zien ten opzichte van het derde kwartaal. In absolute euro's is dit een toename van 102 miljoen. In totaal bedroeg de omzet van de nieuwe productie in het vierde kwartaal 1,2 miljard euro. Voor heel 2009 was dat 5,2 miljard.

Daling bij acht productgroepen

In de Productiestatistiek Leven Individueel worden acht verschillende productgroepen onderscheiden: hypotheecaire verzekeringen, direct ingaande lijfrente, levenslang bij overlijden, uitgesteld pensioen, uitgestelde lijfrente, spaarverzekeringen, risicoverzekeringen en overige verzekeringen. Voor alle acht geldt dat de geboekte premie in 2009 lager was dan in 2008. De grootste premiedaling deed zich voor bij direct ingaande lijfrenten. Die productgroep boekte 678 miljoen euro minder aan inkomsten. Hoewel de direct ingaande lijfrente fors aan terrein heeft verloren, blijft zij nog wel de belangrijkste productgroep voor de individuele levenmarkt. ■

Machiel van der Woude, directeur Instituut Asbestslachtoffers

Welke verandering zou u als premier meteen doorvoeren?

“Ik zou de structuur van het Nederlandse bestuursbestel drastisch wijzigen. Eerste Kamer, provincies en kleine landelijke gemeenten voegen in mijn optiek te weinig toe. Het grote aantal ministeries staat een integrale aanpak van problemen bovendien vaak in de weg.”

In tien jaar tijd hebben jullie 3.839 claims van asbestslachtoffers afgewikkeld. Een belangrijk wapenfeit voor Nederland. Wat is er internationaal te ‘winnen’?

“Een snelle en zorgvuldige afhandeling van claims is ontzettend belangrijk en ik ben heel blij dat het Instituut Asbestslachtoffers daar in de afgelopen tien jaar een rol in heeft kunnen spelen. Wereldwijd moeten we in eerste instantie echter niet op die afhandeling, maar op het gebruik van asbest zelf focussen: er moet zo snel mogelijk een wereldwijd verbod op asbest komen. In Azië en Afrika wordt bijvoorbeeld nog op grote schaal asbest toegepast, vaak zonder enige bescherming. In landen als China en India worden regelmatig asbestschepen afgeleverd, die mensen op de stranden moeten strippen. Omdat we intussen weten welke gezondheidsgevolgen dat kan hebben, vind ik dat een grote schande.”

Welke verzekering zou u niet willen missen?

“De ziektekostenverzekering is de eerste die in mij opkomt, maar de pensioenvoorziening vind ik minstens zo belangrijk. Daar

hoop ik in de toekomst lang gebruik van te kunnen maken!”

Met wie zou u een dag willen ruilen?

“Niet met Obama, want dan gaat het die dag, vrees ik, een stuk minder in de wereld! Wat me wel ontzettend interessant lijkt, is om een dag in de schoenen van columnist en journalist Henk Hofland te staan. Een intelligente, nieuwsgierige man met een bijzondere pen.”

Wat gaat u doen als u met pensioen gaat?

“Er zijn nog heel wat plekken in de wereld die ik wil zien, maar natuurlijk roept ook mijn rol als opa! Ik heb een kleindochter, Resa, en het lijkt me geweldig om straks meer tijd te hebben voor haar.”

Waar ergert u zich aan?

“Aan de omgangsvormen in de Tweede Kamer. Debatten worden met veel verwijt en bittere woorden gevoerd. Humor, tact en beleefdheid zijn vaak ver te zoeken. Als ik hoor welke grote woorden worden gebruikt voor zaken die niet van levensbelang zijn, denk ik: welke woorden gebruik je nou als er écht iets aan de hand is? Dat stoort me. Er zit ook geen ‘joie de vivre’ in; de knipoog ontbreekt en die mis ik.”

Welk boek heeft u het laatst gelezen?

“Alleen maar nette mensen van Robert Vuijsje. Goed geschreven, confronterend en zeer herkenbaar, omdat ik zelf ook in Amsterdam Zuid woon. Wat ik knap

vind, is dat hij de bewoners van Amsterdam Zuid en Zuid-Oost een spiegel voorhoudt. In eerste instantie denk je dat het een simpel, eendimensionaal boek is, maar er zit een diepere laag onder. Vuijsje laat heel knap zien hoe twee verschillende groepen mensen, met een totaal andere leefstijl en achtergrond, in dezelfde buurt wonen en uiteindelijk niet zoveel van elkaar verschillen als je op het eerste gezicht denkt.”

Wie is uw grote held?

“Walraven van Hall. Hij vervulde een spilfunctie in het Nederlandse verzet in de Tweede Wereldoorlog. Een waarachtig mens die door zijn grote kwaliteit en heldenmoed tienduizenden mensen heeft geholpen. Een voorbeeld voor allemaal.”

Wat is het beste advies dat u ooit heeft gekregen?

“Dat komt van mijn vader. Die zei altijd: de één moet je betalen en de ander geld geven. Daarmee gaf hij precies aan hoe onze wereld in elkaar zit. Je kunt wel altijd het goedkoopste van het goedkoopste willen, maar wees je ervan bewust dat er een addertje onder het gras kan zitten. Goedkoop blijkt vaak duurkoop en die les heb ik altijd onthouden.”

Wat is uw belangrijkste boodschap voor verzekeraars?

“Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg! Daarmee bedoel ik dat verzekeraars, maar ook banken, heldere en eenduidige dingen moeten doen en simpele producten moeten aanbieden die iedereen begrijpt.” ■

Covershoot

Ik werd benaderd door een bekend vrouwenblad dat graag een cover wilde maken met schrijvers (v). Er werd een studio gereserveerd en een team fotografen, visagisten en stylistes voor ons klaargezet. Iedereen moet weten dat elke schrijver – m/v – zo'n fotoshoot, hoe leuk, belangrijk, egostrelend of publiciteitsnoodzakelijk ook, een crime vindt. Enkele van de gevaarlijkste en onzinnigste situaties in mijn leven hebben zich voorgedaan tijdens fotosessies. Ik herinner me een shoot voor *Esta* waarbij ik 'voor een leuke actieve foto!' steeds weg moest rennen voor een aanstormende bus – een handeling die ik in doodsangst met zoveel verve verrichtte, dat mijn riemloze spijkerbroek over mijn heupen naar beneden bleef glijden, zodat mijn zenuwachtig klemmend wijsvingertje niet kon verhinderen dat mijn (weliswaar prachtig kanten) donkergroene ondergoed in beeld kwam. Ook had ik een kloppende kaakontsteking met bijpassende bolle wang, maar daar zag je niets van, verzekerden ze mij, omdat ik steeds van de andere kant geschoten werd, terwijl ik als een angstig konijn in de koplampen vóór de bus probeerde te blijven. Unieke foto, inderdaad, maar vraag me af wat er gebeurd zou zijn als die bus me gegrepen had.

Het is alles uit liefde voor de literatuur! Denk eraan als u weer eens een glanzende foto ziet.

Ook heb ik te maken gehad met onhandige meisjes die je met mascaraborstels in je ogen staken, allergieën veroorzaakten, je haar verbrandden, ben ik wadend door en slalomend langs hondenuitwerpselen in parkjes en bermen neergezet, met blote armen en hals tegen bomen vol processierupsen geplakt, van gladde trapjes gelazerd, in singels gedonderd, je doet het voor de kunst, de wereld en het nageslacht, maar als je verzuipt of doodvalt kraait er geen haan naar, er komt een korte documentaire, je nakomelingen beheeren je literaire erfenis – en als je geluk hebt (als *zij* geluk hebben) wordt je werk meer waard na je onfortuinlijke val en vliegt het, gelaardeerd met de tragedie de toonbank over – bovendien hoeft er nooit meer een foto van je gemaakt te worden.

Goed, terug naar de fotoshoot, het was dus voor de cover, er waren meerdere schrijvers (v) bij betrokken, verschillende leeftijden, verschillende maten, en iedereen moest zo mooi mogelijk zonder Photoshop, want daar deed het blad niet aan, hoewel we bijna allemaal op het punt waren dat principiële bezwaren tegen computertechnische opfraaiing smolten als sneeuw voor de zon (ik hoop dat er nog eens een dag aanbreekt dat je je prachtige huidkleurige eeuwigheidsmasker van het haakje trekt, met je favoriete gelaatsuitdrukking). Ik dwaal enorm af; waar het om ging was dat we kleding kregen van echte serieuze ontwerpers, en die kleding moest na afloop terug. Zonder luchtjes, vlekken, kreuk. Daar zaten we, zes op de toppen van hun capaciteit zwetende, nerveuze vrouwen, vol in de schmink. "Meer tissues", gilte de styliste, en daar kwamen ze. "Dubbelvrouwen en onder de oksel schuiven", beval ze. Ik vouwde de hele doos dubbel. "Niet lopen op de sjoenen!", gilte een ander meisje (ze bedoelde schoenen maar verengelste in haar paniek): "dhar zijn dhie niet foh' gemakht."

"My god, be careful, alles moet terug, anders jagen jullie het blad enorm op kosten."

Niemand wilde de kostenpost worden die het blad naar de rand van de afgrond zou duwen, de bladen hebben het al zo moeilijk, vertel mij wat.

We hielden onze adem in. De kleding was onverzekerd. Zouden wij stikken, verdrinken, verdorsten, verdampen, het zou niet uitmaken, na ons een nieuwe generatie auteurs m/v, maar hier stonden onverzekerde banen en levens op het spel.

Het werd een mooie cover, uit de omslag spreekt solidariteit met iedereen die iets maakt en er dan voor moet zorgen, omdat er geen bescherming, potje of reserve is.

Twee maanden later hoorde ik dat door de overkoepelende organisatie tientallen functies waren opgeheven. Stylistes, fotografen, eindredacteuren. Nu maar hopen dat dat niet vanwege mij is.

Manon Uphoff

Manon Uphoff debuteerde in 1995 met de verhalenbundel *Begeerte*, die werd genomineerd voor de AKO Literatuurprijs. Haar eerste roman *Gemis* (1997) werd genomineerd voor de Libris Literatuur Prijs. Uphoff schreef diverse verhalenbundels, essaybundels en novellen en wordt gezien als een van Nederlands beste verhalenschrijfsters. Ze levert regelmatig bijdragen aan kranten en tijdschriften. In 2005 verscheen de autobiografische getinte roman *Koudvuur*. In februari 2007 kwam bij de Bezige Bij *Schaduwvlammen – alle verhalen tot vandaag* uit. Haar nieuwe roman *De Spelers* verscheen op 29 oktober 2009 bij De Bezige Bij.